

Sygn. akt: II AKz 1004/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Andrzej Ziębiński

Protokolant: Agnieszka Bargiel

po rozpoznaniu w sprawie **M.M. i R. M.**

podejrzanych o przestępstwo z art. 278 §1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i inne

zażaleń wniesionych przez obrońcę podejrzanych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 3 września 2020 roku, sygn. akt IV Kp 767-768/20

w przedmiocie przedłużenia okresu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

1. zmienić postanowienie w części dotyczącej podejrzanej M. M. w ten sposób, że z jego podstawy prawnej wyeliminować art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.;
2. w pozostałej części utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 3 września 2020 roku, sygn. akt IV Kp 767-768/20 na podstawie art. 263 § 2 k.p.k., art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

1. w pkt 1 wobec podejrzanej M. M., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 listopada 2019 roku sygn. akt III Kp 686/19, i określił termin jego stosowania do dnia 29 października 2020 roku godz. 7:30;
2. w pkt 2 wobec podejrzanej R. M., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 listopada 2019 roku sygn. akt III Kp 685/19, na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 29 października 2020 roku godz. 7:30.

Zażalenia na powyższe postanowienie wniósł obrońca podejrzanych, który w obu środkach odwoławczych sformułował takie same zarzuty, a mianowicie obrazy przepisów postępowania, tj. art. 257 § 1 k.p.k. oraz art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k., a także błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mającego wpływ na jego treść. W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez niestosowanie wobec podejrzanych środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, a dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania obrońca wniósł o zastosowanie wobec podejrzanych środków nieizolacyjnych w postaci poręczenia majątkowego w wysokości 20 000,00 zł, dozoru policji trzy razy w tygodniu oraz zakazu opuszczania kraju wraz z zatrzymaniem paszportu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Na wstępie należy zaznaczyć, że przeprowadzona przez tut. Sąd Apelacyjny kontrola odwoławcza wykazała, że nadal wobec M. i R. M. zachodzą przesłanki stosowania najbardziej dolegliwego ze wszystkich środków zapobiegawczych, a mianowicie ogólna z art. 249 § 1 k.p.k. oraz przesłanki szczególne z art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k., a w stosunku do podejrzanej R. N. także z art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., które wraz z zaistnieniem sytuacji, o której jest mowa w art. 263 § 2 k.p.k. uprawniają sąd do przedłużenia tymczasowego aresztowania podejrzanych.

Odnosząc się do każdej z wymienionych wyżej przesłanek, w pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że sąd I instancji prawidłowo wykazał okoliczności przemawiające za istnieniem względem M. i R. M. ogólnej, materialnej przesłanki stosowania wszystkich środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k., albowiem sprawstwo i wina podejrzanych została uprawdopodobniona w stopniu dużym, zgromadzonym dotychczas materiałem dowodowym. Jako że skarżący w obu wniesionych w sprawie zażaleniach nie kwestionuje ustaleń Sądu Okręgowego w tym zakresie, to ograniczyć się należy jedynie do stwierdzenia, iż Sąd Apelacyjny w całości je aprobuje, a w toku postępowania odwoławczego nie ujawniły się żadne okoliczności, które dezawuowałyby je w stopniu nakazującym odstąpienie od stosowanego aktualnie w sprawie środka zapobiegawczego. Niezależnie jednak od powyższego, należy podkreślić, iż istnienie dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa w żaden sposób nie przesądza o przypisaniu podejrzanym sprawstwa czy też winy w zakresie stawianych im zarzutów. Sąd orzekający w kwestii incydentalnej, w przedmiocie stosowaniu środków zapobiegawczych, nie dokonuje kompleksowej oceny materiału dowodowego, bowiem do tego zobligowany jest sąd meriti, a jedynie ocenia, czy istnieje duże prawdopodobieństwo popełnienia czynów zabronionych, co w niniejszej sprawie miało niewątpliwie miejsce.

Wobec R. M. i M.M. zachodzi również obawa podejmowania bezprawnych działań zakłócających prawidłowy bieg procesu, a wynikająca z grożącej im surowej kary, tj. przesłanka szczególna z art. 258 § 2 k.p.k. Podejrzany zarzuca się bowiem popełnienie m.in. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., który to zagrożony jest karą w myśl wspomnianej przesłanki szczególnej. Jednocześnie biorąc pod uwagę wysoką społeczną szkodliwość przestępstw zarzucanych podejrzanym, ich wielość i szkody, jaka z przestępczej działalności miała powstać na majątku wielu pokrzywdzonych, realne jest wymierzenie M. i R. M. surowej kary pozbawienia wolności. Okoliczność ta stwarza z kolei domniemanie, że podejrzane w celu uchronienia się przed nią mogą podejmować działania zmierzające do zakłócenia prawidłowego toku postępowania. W judykaturze powszechnie aprobowany jest pogląd, że surowość grożącej kary wynikająca z ustawowego zagrożenia stanowi samodzielną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania (por. m.in. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 roku, sygn. akt I KZP 8/11, OSNKW 2012/1/1).

Wbrew zarzutom skarżącego w niniejszej sprawie w dalszym ciągu aktualna pozostaje obawa mactwa ze strony podejrzanych, wyrażona w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd I instancji słusznie podkreślił, że R. M. i M.M. miały się dopuścić zarzucanych im czynów wspólnie i w porozumieniu, a zatem w ocenie sądu odwoławczego konieczne jest uniemożliwienie podejrzanym kontaktowania się ze sobą, co gwarantuje jedynie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Jednocześnie podniesiona przez obrońcę okoliczność, że żadna z podejrzanych nie podjęła dotychczas działań, o których jest mowa w powyższym przepisie, nie blokuje możliwości przyjęcia za podstawę dalszej ich izolacji omawianej przesłanki szczególnej. Tymczasowe aresztowanie stosowane jest bowiem po to, aby podejrzane nie mogły podjąć żadnych działań obstrukcyjnych, zakłócających prawidłowy przebieg postępowania karnego w sprawie, a nie dlatego, że takich działań w toku procesu już się dopuściły.

Jednocześnie w ocenie sądu odwoławczego wobec R. M., nadal swoją aktualność zachowała przesłanka z art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., a mianowicie uzasadniona obawa ucieczki lub ukrycia się przed organami wymiaru sprawiedliwości. Podejrzana nie posiada stałego miejsca zamieszkania na terenie kraju, zatrzymana została dopiero dwa miesiące po powrocie do Polski, a jak wynika z jej wyjaśnień planuje ponownie wyjechać do Wielkiej Brytanii, co przemawia za koniecznością zapobieżenia ewentualnej ucieczce i późniejszym ukrywaniu się R. M. właśnie poprzez stosowanie środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym. Kwestia ta była już zresztą wielokrotnie omawiana przez sądy orzekające w niniejszej sprawie w przedmiocie stosowania środka zapobiegawczego, a także sądy rozpoznające zażalenia na te orzeczenia i w przedmiotowym postępowaniu incydentalnym brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że wcześniejsze ustalenia w tym zakresie uległy dezaktualizacji.

Tym niemniej nie można zaaprobować przyjętej przez sąd I instancji obawy, o której jest mowa w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. w stosunku do M. M.. Przede wszystkim z pisemnych motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika, iż Sąd Okręgowy wywodzi istnienie powyższej przesłanki szczególnej jedynie z groźby wymierzenia podejrzanym surowej kary pozbawienia wolności. Co prawda występowanie w sprawie groźby wymierzenia takiej kary może sugerować podjęcie przez nią działań wymienionych w art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., jednakże w żadnym razie nie może skutkować swego rodzaju automatyzmem w przyjęciu tej przesłanki za podstawę dalszej izolacji konkretnej osoby. Prawdopodobieństwo ukrycia bądź ucieczki musi opierać się na konkretnych okolicznościach, które by je potwierdzały, a których na obecnym etapie procesu w stosunku do M. M. Sąd Apelacyjny się nie dopatrył.

Konieczność realizacji przez organ prowadzący postępowanie kolejnych wskazanych we wniosku prokuratora czynności procesowych, w tym m.in. wydania opinii z zakresu kryminalistyki oraz uzyskania opinii z daktyloskopii, których treść może wpłynąć na treść zarzutów stawianych podejrzanym, wskazuje z kolei na zaistnienie przesłanek z art. 263 § 2 k.p.k. i umożliwia tym samym dalsze przedłużenie tymczasowego aresztowania podejrzanym w tym trybie. Jednocześnie należy zauważyć, że powyższe czynności stanowiły również podstawę uprzedniego wniosku oskarżyciela publicznego w przedmiocie przedłużenia tymczasowego aresztowania R. i M. M.. Sąd ma na uwadze, że z uwagi na panującą pandemię wirusa SARS-CoV-2 realizacja wielu czynności procesowych jest utrudniona, jednakże należy pamiętać, że okoliczność ta nie może uzasadniać długotrwałego utrzymywania środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym. Dlatego też, w ocenie sądu odwoławczego prokurator powinien zintensyfikować wysiłki, aby w najbliższym czasie możliwe było wydanie merytorycznej decyzji kończącej ten etap procesu. Nie można bowiem zapominać, że tymczasowe aresztowanie jest – jak sama nazwa wskazuje – środkiem tymczasowym, który ma służyć zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania, a więc jego długotrwałe stosowanie może godzić w prawo pozbawionych wolności podejrzanym do rozpoznania ich sprawy w rozsądnym terminie.

Tym niemniej intensywność wskazanych wyżej obaw zakłócania przez R. i M. M. prawidłowego toku postępowania uzasadnia stwierdzenie, że sięganie na obecnym etapie procesu po łagodniejsze środki zapobiegawcze, wiążące się z pozostawianiem podejrzanym na wolności, nie byłoby wystarczające. Dlatego też sąd I instancji nie naruszył zasady minimalizacji środków zapobiegawczy określonej w art. 257 § 1 k.p.k. Sąd Apelacyjny podziela także stanowisko odnośnie braku wystąpienia po stronie R. i M. M. przesłanek negatywnych z art. 259 k.p.k.

Zważywszy na przedstawione powyżej okoliczności, orzeczono jak na wstępie.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia wraz z pouczeniem o jego prawomocności doręczyć podejrzanym oraz adw. M. D. i prokuratorowi,

- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 22 września 2020 roku.